

Publicerad i *Dagens Industri*, 25 februari 2010

A-kasseregler hindrar jobben

I princip en enda fråga – sysselsättningen – blev avgörande när alliansen vann valet 2006.

Bland regeringens åtgärder för att öka sysselsättningen märks särskilt jobbskatteavdraget. Jobbskatteavdraget har endast bidragit till en blygsam ökning av sysselsättningen – även innan den globala krisen. Istället för att minska utanförskapet och gynna svaga grupper har jobbskatteavdraget främst bidragit till ökad sysselsättning bland de allra yngsta – främst studerande – samt de allra äldsta, pensionärerna.

Att enbart ett fåtal inser att det blivit mer lönsamt att arbeta är ett problem. Men det finns fler, kopplade till lönebildningen och arbetsmarknadens funktionssätt.

Jobbskatteavdraget har inte resulterat i någon lönemoderering för lägre löner, vilket gjort att arbetskostnaden inte sänkts, och incitamenten för att anställa inte ökat. Jobbskatteavdraget har därför främst blivit en inkomstförstärkning för dem med jobb.

Typexemplet är den 18-åring som för 200 kronor i timmen på söndagar jobbar i butik. Lönen överstiger vida den lägsta lön för vilken 18-åringen kan tänka sig att utföra arbetet och hamnar långt över den marknadsklarerande nivån.

När jobbskatteavdraget inte får effekt på arbetskostnaderna tvingas regeringen sänka de sociala avgifterna för ungdomar och pensionärer, långtidsarbetslösa och sjukskrivna. Regeringens beräkningar visar att det kostat 23 miljarder.

Sänkt skatt på arbete är i sig en viktig åtgärd för ökad sysselsättning och minskat utanförskap. Långsiktigt ökad sysselsättningsgrad åstadkoms dock inte genom ensidigt fokus på skatt för arbete. Det krävs ett batteri av åtgärder för att skapa en tillväxt med bas i den inhemska tjänstesektorn. Efter år av tillväxt som byggt på offentlig sektor och export är det dags för den inhemska inriktade tjänstesektorn att bli ekonomins motor.

I vägen för en växande tjänsteekonomi står bland annat a-kassereglerna som gör det svårt att uppbära a-kassa på deltid, varför det blir svårt att acceptera tillfälliga jobb eller deltidsjobb och därmed att bygga en portfölj av sysselsättningar.

I en tjänsteekonomi blir det än viktigare att välfärdssystemet bidrar till att underlätta omställningar för den enskilde. Det finns inga säkra och eviga anställningar – trygghet måste skapas genom bättre omställningsförmåga. Danmarks ”flexicurity” tjänar som exempel på ett system som tillgodoser behovet av såväl arbetsgivarens flexibilitet som arbetstagarens trygghet.

Den önskvärda sysselsättningsgraden kräver mer än jobbskatteavdrag. Det måste på så många marginaler som möjligt göras mer attraktivt att starta, driva och expandera företag och att eftersträva förvärvsinkomster relativt andra inkomster.

Magnus Henrekson, professor och vd, Institutet för Näringslivsforskning (IFN)